

27 Hakhoutbosje

Introductie

Boeren hebben al eeuwenlang behoefte aan hout voor allerlei doeleinden. Het kan hierbij gaan om brandhout, staken voor de groentetuin of hout voor gereedschapsstelen. Dit soort bosjes wordt in de volksmond ook wel geriefhoutbosjes genoemd. Dergelijke bosjes worden van oudsher als hakhout beheerd.

Hakhoutbosjes hebben een hoge biodiversiteitswaarde door de combinatie van hoog opgaande bomen en lagere struiken en de kruidachtige vegetatie daaronder. Vogels broeden, schuilen en foerageren er en zoogdieren vinden er een schuilplaats. Op de afgestorven bomen kunnen bijzondere mossen en paddenstoelen voorkomen en het dode hout doet gelijk dienst als een insectenhotel. Veel amfibieën vinden er een overwinteringsplaats en vlinders vinden er voedsel en waardplanten om eieren af te zetten.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen droog en vochtig hakhout. In droog hakhout zijn boomsoorten zoals zomereik, wintereik, berk en haagbeuk dominant, in vochtig en nat hakhout zijn boomsoorten zoals zwarte els en gewone es dominant. Droog hakhout groeit wat langzamer en heeft daardoor een langere kapcyclus (ca één keer per 15 jaar) dan vochtig hakhout (ca één keer in de 10 jaar eindkap).

Hakhoutbosjes hebben een belangrijke rol als habitat voor doelsoorten, zoals braamsluiper, gekraagde roodstaart, grote lijster en vliegend hert.

Hakhoutbosje (foto: <https://hetreestdal.nl/wp/wp-content/uploads/2009/02/hakhout.jpg>)

Beheer

- Er wordt gevrijwaard voor beschadiging door vee van 1 januari tot 31 december.
- Jaarlijks is minimaal 1% tot maximaal 40% van oppervlakte van de beheereenheden in het leefgebied is gekapt, geknot, gesnoeid of gedund ten behoeve handhaven verschijningsvorm.
- Snoeiafval is verwijderd of op rillen gelegd in het element en/of maaiafval is verwijderd.

Aanvullende beheervoorschriften

- Van 15 maart tot 16 juli mag niet gesnoeid worden vanwege de Uitvoeringsregeling GLB 2023.
- Het snoeien vindt jaarlijks plaats van 1 januari tot en met 14 maart en/of vanaf 16 juli.
- Een hakhoutbosje in het ANLb heeft een beperkte omvang, tot ca 1 hectare. Het grenst aan landbouwgrond en is aan minimaal drie zijden ruige mest. Bosjes groter dan 1,5 hectare worden in het NSP niet meer gezien als agrarisch landschapselement maar als natuurterrein. Deze komen dus niet in de landschapslaag.
- Minimaal 80% van de oppervlakte van het bosje wordt als hakhout beheerd en periodiek afgezet in een cyclus van eenmaal in de 6 – 25 jaar. Bosjes die in de contractperiode geen groot beheer nodig hebben, vallen onder jaarlijks beheer.
- Het verschil tussen droog en vochtig hakhout (*pakketvarianten a en b*) is dat droog hakhout langzamer groeit dan vochtig hakhout. Daardoor heeft droog hakhout een beheercyclus van ca één keer in de 15 jaar eindkap en vochtig hakhout ca één keer in de 10 jaar.
- Snoeihout mag op stapels of rillen in het element verwerkt worden voor zover het de ondergroei en/of de stoven niet schaadt. Als snoeihout versnipperd wordt mogen de snippers niet verwerkt worden in het element.
- Bemesting is niet toegestaan.
- Sloopmaaisel, bagger, maaisel en tuinafval mogen niet verwerkt worden in het element.
- Het element wordt waar nodig beschermd tegen schade als gevolg van beweiding of bewerking op aangrenzende gronden. Een raster mag niet aan de bomen of struiken bevestigd worden.
- Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. voor pleksgewijze bestrijding van haarden van probleemkruiden zoals akkerdistel, ridderzuring, jacobskruiskruid en brandnetel.
- Niet branden in het element of in de directe omgeving van het element.

Adviezen

- Inheemse, autochtone en streekeigen soorten worden gestimuleerd.
- Ongewenste (invasieve) soorten mogen worden bestreden.

Pakketvarianten

27b Jaarlijks beheer en groot onderhoud vochtig en nat hakhoutbosje (zwarte els en/of gewone es dominant).

27c Jaarlijks beheer hakhoutbosje

Meldingen

Uitgevoerd groot beheer tussen 16 juli 2024 t/m 14 maart 2025, moet uiterlijk 28 maart 2025 zijn gemeld bij RVO voor beheerjaar 2025. De melding mag gebundeld gedaan worden. Alleen het deel melden dat gesnoeid is.